

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
ZWIĄZKU ROMÓW POLSKICH
Z SIEDZIBĄ W SZCZECINKU
ZA 2012 ROK

W roku 2012 stowarzyszenie zrealizowało wiele zadań i projektów. Był to rok trudny, ale odnieśliśmy wiele sukcesów i satysfakcji z wykonanej pracy i realizowanych zadań. W stowarzyszeniu stworzono dodatkowe miejsca pracy dla osób bezrobotnych, które działają na rzecz społeczności romskiej.

W roku 2012 w stowarzyszeniu było zatrudnionych 4 na umowę o pracę osób, 31 na umowę zlecenie, 129 osób skierowano na staże zawodowe.

Odbyły się liczne spotkania mające na celu integrację Romów z ludźmi spoza środowiska romskiego, z dziećmi i młodzieżą. Pracownicy stowarzyszenia uczestniczyli w licznych spotkaniach i konferencjach na szczeblu lokalnym, ogólnokrajowym jak i międzynarodowym. Pracownicy stowarzyszenia brali również czynny udział w organizowanych szkoleniach.

Pomocy Romom udzielono na wielu płaszczyznach:

- pomoc administracyjno - biurowa - polegająca na pisaniu pism, wypełnianiu dokumentów i interwencji w sprawach, w których Romowie samodzielnie nie potrafią sobie poradzić;
- pomoc materialna - polegała na przyznaniu stypendium dla młodzieży romskiej uczącej się w szkołach ponadgimnazjalnych i na wyższych uczelniach;
- pomoc prawna - prawnik udziela porad prawnych dla naszych beneficjentów;
- wspomaganie w zatrudnieniu,
- ochrona kultury i tradycji romskiej.

Bardzo ważnym i realizowanym przez nasze stowarzyszenie celem, jest przybliżenie kultury i tradycji romskiej ludziom spoza środowiska, a także łamanie stereotypów i ukazywanie prawdziwego wizerunku Romów. Priorytetem roku 2012, tak jak i poprzednich lat, było podnoszenie świadomości Romów w zakresie edukacji dzieci i młodzieży, co zaowocuje w przyszłości wykształceniem elity intelektualnej w środowisku romskim. W związku z powyższym Związek Romów Polskich podjął dalszą współpracę z Miejską Jednostką Obsługi Oświaty w Szczecinku. W dalszym ciągu z dziećmi romskimi pracowały dwie asystentki romskie, 4 korepetytorów. Prowadzono świetlicę integracyjną dla dzieci romskich i polskich przy szkole podstawowej nr 4. Finanse na zadania edukacyjne pozyskiwane są z subwencji oświatowych.

W celu promowania kultury romskiej współpracujemy z Radiem Koszalin, gdzie nagrywane są audycje o tematyce romskiej.

Audycje radiowe pt. „Romano Dżipen - Cygańskie Życie”

Raz w tygodniu w rozgłośni regionalnej Radia Koszalin stowarzyszenie ma swój czas antenowy. Audycja jest prowadzona w języku romskim i polskim. Tematem audycji są sprawy dotyczące Romów, aktualne wydarzenia i nowe wiadomości. Audycja jest realizowana od lipca 2005 roku. Porusza zarówno tematy dotyczące obyczajów, kultury, jak i sprawy bieżące. Zadanie nie jest dofinansowane z zewnątrz. Przy realizacji zadania pracują wolontariusze.

ZADANIA ZREALIZOWANE PRZEZ NASZE STOWARZYSZENIE:

1. Tworzenie systemów informacyjnych w Internecie oraz obsługa informatyczna Związku Romów Polskich.
2. Wycieczki edukacyjne dla dzieci romskich „Poznajemy otaczający nas świat”.
3. Projekt „Romskie dzieci w przedszkolu”.
4. Wydawanie gazety romskiej „Romano Atmo - Cygańska Dusza”.
5. Utrwalenie pamięci o dziejach Romów w Polsce - działalność romskiego Instytutu.
6. Program stypendialny dla studentów romskich.
7. Stypendia dla młodzieży romskiej - „Edukacja - krok do lepszej przyszłości”.
8. Projekt realizowany w ramach POKL „Innowacyjni Romowie na rynku pracy II”.
9. Projekt realizowany w ramach POKL „Rynek pracy otwarty dla Romów”.
10. Projekt realizowany w ramach POKL „Staże zawodowe dla Romów”.

Zleceniodawca: Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji Realizacja zadań PROGRAMU NA RZECZ SPOŁECZNOŚCI ROMSKIEJ W POLSCE W 2012 ROKU.

1. *„Tworzenie systemów informacyjnych w Internecie oraz obsługa informatyczna Związku Romów Polskich.”*

Zadanie polegało na sprawnym działaniu systemu informatycznego w siedzibie stowarzyszenia, tj. sieci biurowej i zestawów komputerowych, stała pomoc informatyczna w zakresie użytkowania zestawów komputerowych przez pracowników stowarzyszenia, oraz optymalne działanie strony internetowej.

Za pośrednictwem naszej strony internetowej priorytetem było dotarcie do osób na całym świecie. W dzisiejszych czasach strona internetowa jest najszybszym i najskuteczniejszym nośnikiem informacji i komunikacji. Posiadanie strony internetowej jest niezbędnym i tanim narzędziem do efektywnej pracy i współpracy.

Szerzenie wiedzy o społeczności romskiej poprzez tworzenie systemów informacyjnych w Internecie traktujemy jako zadanie wieloletnie.

2. *Wycieczki edukacyjne dla dzieci romskich - „Poznajemy otaczający nas świat”*

Projekt był realizowany od 01.05.2012 do 31.12.2012. W tym czasie zostały podjęte prace przygotowawcze oraz rozliczenie zadania. Wszystkie sprawy związane z projektem były przygotowywane w siedzibie Związku Romów Polskich w Szczecinku, natomiast sam projekt był realizowany w poszczególnych miastach. Wybraliśmy najciekawsze miejsca z okolic Szczecinka, gdyż dzieci były w różnym wieku i nie służyła im długa podróż. Zorganizowaliśmy trzy wycieczki dla 31 dzieci, z tym że jednorazowo na wycieczkę pojechało 20 dzieci oraz 2 opiekunów, którzy sprawowali opiekę nad dziećmi podczas wycieczek. Na wycieczkę do Szymbarku pojechało 20 dzieci do Gdańska pojechało 20 dzieci i również do Świnoujścia pojechało 20 dzieci. Jednak łącznie w trzech wycieczkach uczestniczyło 31 dzieci, gdyż program został tak rozplanowany, aby z wycieczek skorzystało więcej dzieci. W drodze do Szymbarku, gdzie dzieci zwiedziły Domek na dachu i najdłuższą deskę świata zatrzymaliśmy się w Bytowie w celu zwiedzania Zamku Krzyżackiego. Na drugą wycieczkę pojechaliśmy do Gdańska, gdzie dzieci oraz opiekunowie mogli zwiedzić Stocznice Gdańską oraz Pałac Opatów. Z trzecią wycieczką wyruszyliśmy do Świnoujścia, tam dzieci z opiekunami zwiedziły latarnię Morską. W drodze powrotnej zatrzymaliśmy się w Międzyzdrojach, tam dzieci miały okazję obejrzeć słynne Molo oraz jezioro Turkusowe. W związku z tym, iż na niektóre atrakcje wstęp był bezpłatny postanowiliśmy wykorzystać pieniądze w celu zwiedzania dodatkowych atrakcji, którymi były Gabinet figur woskowych.

Poprzez wycieczki pokazaliśmy, że można się dobrze bawić, a zarazem zdobyć wiadomości o historycznych i zabytkowych miejscach w Polsce, które zapisały się na zawsze w historii Polski oraz pozyskać wiedzę z zakresu malarstwa, sztuki nowoczesnej oraz sztuki polskiej i europejskiej. Dzieci chętnie i wytrwale słuchały opowieści przewodników. Podczas wycieczek były robione upamiętniające zdjęcia do gazety „Romano Atmo” która jest wydawana przez związek Romów Polskich, oraz do kroniki Świetlicy Integracyjnej w Szczecinku.

3. Romskie dzieci w przedszkolu.

W Polsce jest wiele dzieci, które niestety nie miały możliwości na rozpoczęcie edukacji wczesno przedszkolnej. W wielu przypadkach dzieci romskie mają w znaczny sposób utrudniony dostęp do uczestnictwa w wielu zajęciach edukacyjnych, wynika to z faktu, iż w większości dzieci pochodzi z rodzin ubogich. Rodzicom jest ciężko przeznaczyć jakąkolwiek sumę na edukację dzieci, a co za tym idzie matki często nie mają możliwości rozpoczęcia kariery zawodowej, ponieważ są pochłonięte wychowywaniem dzieci.

W czasie realizacji projektu zostały podjęte prace przygotowawcze oraz rozliczenie zadania. Dzieci w wieku od 3-6 lat uczęszczały do różnych przedszkoli w Szczecinku. Do udziału w projekcie przewidziano 10 dzieci, lecz z uwagi na fakt, iż rodzice dwojga dzieci korzystali z innego projektu np. Staże zawodowe dla Romów, rodzice dostali dofinansowanie do przedszkoli z tych projektów, dlatego też w projekcie docelowo brało udział 9 dzieci.

Zleceńodawca:

- Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - zadania mające na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie rozwoju języka regionalnego.

- Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki

- Powiat Szczecinecki

Dofinansowanie:

- Zwiększona Subwencja Oświatowa

- Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie w Warszawie

4. Wydanie gazety romskiej „Romano - Atmo”

Wydawanie gazety daje nam możliwość przybliżania kultury romskiej, także osobom spoza środowiska. Dzięki temu, że nasza gazeta figuruje w zbiorach wszystkich ważniejszych bibliotek w Polsce, mamy możliwość propagowania kultury romskiej nie tylko wśród zainteresowanych tematyką romską, ale także wśród innych ludzi. Mamy przez to większą szansę i możliwość na przekazanie całej prawdy o Romach, a co za tym idzie, na wzbudzenie w ludziach zrozumienia dla tej charakterystycznej społeczności. Polacy przez niezajomość kultury romskiej wyciągają bardzo często błędne wnioski na temat Romów, swoje poglądy opierają na stereotypach. Poprzez naszą gazetę wyjaśniamy i przybliżamy ludziom specyfikę tej kultury, tradycję i mentalność tego narodu. Uświadamiamy Polakom, że Romowie to tacy sami ludzie jak reszta społeczeństwa.

W roku 2012 gazeta „Romano Atmo” zupełnie zmieniła swój design i layout stawiając na proste i przejrzyste rozwiązania, układy, kroje i czcionki, nawiązując tym samym do najbardziej poczytnych pism na rynku. Dzięki temu rozwiązaniu stała się jeszcze bardziej przystępna w odbiorze i zachęcająca do lektury. Odświeżony wygląd czasopisma spotkał się z bardzo pozytywnym odbiorem ze strony czytelników, a także Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.

W roku 2012 zyskaliśmy także dwóch nowych współpracowników gazety: Andrzeja Łuczaka oraz Justynę Matkowską, których teksty pojawiają się na łamach czasopisma. Zmobilizowaliśmy także Asystentów Zawodowo-Socjalnych oraz stypendystów romskich MAiC do pisania swoich artykułów. Wciąż na bieżąco dbamy o to, by pozyskiwać materiały o ciekawych inicjatywach z terenu całej Polski. Staraliśmy się promować działania na rzecz Romów, które mają miejsce nie tylko na naszym terenie, ale także poza jego granicami.

W roku 2012 wydaliśmy:

- 6 dwumiesięczników, każdy w nakładzie 500 sztuk, format A4
- numery 1-5 po 36 stron, numer 6 – 40 stron + kalendarz na 2013r.
- papier kreda, gramatura 130 gram,
- okładka 150 gram,
- technika druku offsetowa.

Zleceniodawca: Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - zadania mające na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie rozwoju języka regionalnego.

5. „Działalność Instytutu Pamięci i Dziedzictwa Romów oraz Ofiar Holokaustu”

Instytut Pamięci i Dziedzictwa Romów nie jest placówką działającą samodzielnie. W 2001 roku został zarejestrowany przy stowarzyszeniu - Rozdział VIII Statutu.

Pomimo zmniejszonego o połowę budżetu w porównaniu z rokiem 2011 działający w ramach Związku Romów Polskich Instytut kontynuował swą dotychczasową działalność dokumentacyjno – badawczą w zakresie podtrzymywania pamięci o dziejach Romów w Polsce i za granicą. W ub. r. miały miejsce 2 posiedzenia Rady Naukowej Instytutu w których uczestniczyli jej członkowie. W trakcie ich trwania ustalono priorytety działania na rok 2013 oraz podzielono obowiązki na rzecz Instytutu pomiędzy jej członków. W roku 2012 Instytut wydał w nakładzie 400 szt. opracowanie naukowe „Sterylizacja ludności romskiej 1943 – 1945 w Bydgoszczy, Dobiegniewie, Pile i Złotowie (zarys problemu)” autorstwa Krzysztofa Bukowskiego, prokuratora Delegatury IPN w Koszalinie i członka Rady Naukowej Instytutu. Dokonano również dodruku w liczbie 300 szt. opracowań autorstwa Stanisława Stahiro Stankiewicza „Wybitne postacie romskie. O Romach w dawnej Polsce”. W roku 2012 pozyskano 52 strony kopii dokumentów archiwalnych z Archiwum Państwowego w Katowicach Oddział w Żywcu oraz 98 stron z Archiwum Państwowego w Krakowie Ekspozytura w Spytkowicach, a także 14 stron kopii akt śledztwa z Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Lublinie. Zakupiono ponadto 6 książek o tematyce romskiej. Pozyskano 60 stron dokumentów dotyczących zagłady Romów i Sinti w getcie łódzkim oraz w obozie zagłady. Pozyskano ponadto 50 stron kopii anglo- i niemieckojęzycznych materiałów dotyczących Romów z Europejskiego Centrum Praw Mniejszości (ECMI) dzięki uprzejmości pracownika tamtejszej biblioteki Williama McKinneya. Dzięki uprzejmości Muzeum Okręgowego w Tarnowie oraz Biura Demokratycznych Instytucji i Praw Człowieka OBWE pozyskano kilka wydanych przez nich publikacji, opracowań i analiz.

Zleceniodawca: Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji - zadania mające na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie rozwoju języka regionalnego.

6. „Program stypendialny dla studentów romskich”.

Realizacja zadania była kontynuacją realizowanego przez nas od 2004 roku projektu. Zadanie realizowane w 2012 roku trzeba podzielić na trzy etapy. Pierwszy etap był realizowany w terminie od stycznia do czerwca 2012 roku, drugi etap - przerwa wakacyjna - która dla nas jako realizatorów była okresem realizacji zadania i trzeci etap - od października do grudnia 2012 roku.

Stypendium dostały osoby zamieszkujące na terenie Polski. Wiek i płeć w żadnym stopniu nie zaważyły na wyborze kandydatów. W zdecydowanej większości kandydaci pochodzą z biednych rodzin utrzymujących się z zasiłków MOPS. Pieniądze są wpłacane na konto studenta.

Dzięki temu zadaniu:

- zwiększyliśmy odsetek osób pochodzenia romskiego na uczelniach wyższych,
- pośrednio ułatwiliśmy dostęp do rynku pracy dla wykształconych Romów,
- obalamy stereotyp „niewykształconego Cygana”.

Podsumowując rok 2012 łączna ilość osób, która otrzymała stypendium wynosi 75. Z 44 osobowej grupy stypendystów (styczeń-czerwiec) ponownie złożyło aplikację 28 osób, 16 osób zakończyło naukę ale są liczeni do stanu stypendystów na rok 2012, 31 osób to nowi stypendyści, którzy złożyli dokumenty w październiku. $28+16+31=75$ osób otrzymało stypendia w 2012 roku.

7. Stypendia dla młodzieży romskie j - „Edukacja- krok do lepszej przyszłości”

Realizacja zadania polegała na przyznaniu stypendium motywacyjnego dla uczniów pochodzenia romskiego, obywatelom Polski, szkół ponadgimnazjalnych, dziennych – liceów, techników, szkół zawodowych szkół publicznych lub niepublicznych z uprawnieniami szkół publicznych.

Możliwość ubiegania się o stypendium miała młodzież, która posługuje się językiem romskim i kultywuje tradycję romską zamieszkała na terenie całej Polski, ponadto systematycznie uczęszczająca do szkół, ponieważ frekwencja również była brana pod uwagę przez komisję stypendialną.

Stypendium otrzymało 56 osób.

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet

Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna

Działanie : 1.3. Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej

Poddziałanie : 1.3.1. Projekty na rzecz społeczności romskiej.

Realizacja Poddziałania 1.3.1 jest finansowana ze środków EFS

8. „Innowacyjni Romowie na rynku pracy II”.

Celem projektu jest aktywizacja zawodowa i społeczna bezrobotnych Romów. W ramach projektu po przeszkoleniu zatrudniono 28 osób pochodzenia romskiego, jako Asystentów Zawodowo - Socjalnych. Podopiecznymi AZ-S są Romowie zamieszkali na terenie Polski, w wieku produkcyjnym, bez względu na wykształcenie, długotrwale bezrobotni, korzystający ze świadczeń OPS, zagrożeni wykluczeniem społecznym, którym brak motywacji do poszukiwania pracy, umiejętności przystosowania się do zmieniających się wymagań rynku pracy. Znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym i społecznym.

9. „Rynek pracy otwarty dla Romów”

W ramach projektu minimum 50 bezrobotnych osób, zamieszkujących Polskę (kobiet i mężczyzn pochodzenia romskiego) otrzyma możliwość podjęcia stażu, a co za tym idzie podniesienia swoich kwalifikacji zawodowych oraz umiejętności praktycznych przydatnych w poszukiwaniu zatrudnienia. Projekt Rynek pracy otwarty dla Romów daje rozwiązanie jak stworzyć warunki ich wejścia na rynek pracy. Nasze doświadczenie nabyte w ramach realizacji projektów wskazuje, że najbardziej realnym wsparciem dla Romów jest zorganizowanie staży zawodowych. Okres realizacji projektu: 1 stycznia 2012 – 31 stycznia 2013.

10. „Staże Zawodowe dla Romów”

Celem głównym projektu jest wzrost doświadczenia zawodowego 50 bezrobotnych Romów(kobiet i mężczyzn) oraz osób z ich otoczenia, w tym 25 kobiet i 25 mężczyzn wyłączonych z rynku pracy i zamieszkałych na terenie Polski oraz nabycie poprzez odbywanie staży przez wyżej wymienione osoby umiejętności praktycznych do wykonywania pracy, przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Okres realizacji projektu: 1 czerwca 2012 – 31 sierpnia 2013.

Nasze biuro w ramach realizacji projektów zostało wzbogacone w nowy sprzęt. Nasza placówka prędko się rozwija i z roku na rok realizujemy więcej projektów, na które pozyskujemy znaczne środki. Działalność Zarządu ZRP jest również owocna. Przedstawiciele kierownictwa Związku odbywają liczne spotkania z władzami na szczeblu rządowym, samorządowym oraz z urzędnikami różnego szczebla. Ponadto prezes ZRP uczestniczył w licznych konferencjach i spotkaniach. Pracownicy korzystają z dostępnych bezpłatnych kursów i szkoleń. Nasza kadra jest wykształcona i merytorycznie przygotowana do realizacji wszelkich zadań i projektów.

W roku 2012 przeprowadzono kontrolę z ramienia Wojewody Zachodniopomorskiego z programów finansowanych przez MAiC oraz Władze Wdrażającą Programy Europejskie z projektów finansowanych ze środków UE w ramach POK „Projekty na rzecz społeczności romskiej”. Wynik kontroli był pozytywny.